

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา สด๓๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง

ชาดก

ครูผู้สอน ครูฉัตรรัตน์

ดิษฐวงศ์

ครูวรพรรณ

ศรีอรุณ

เรื่อง...ชาดก

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑.

อธิบายความหมายและความสำคัญของชาดก

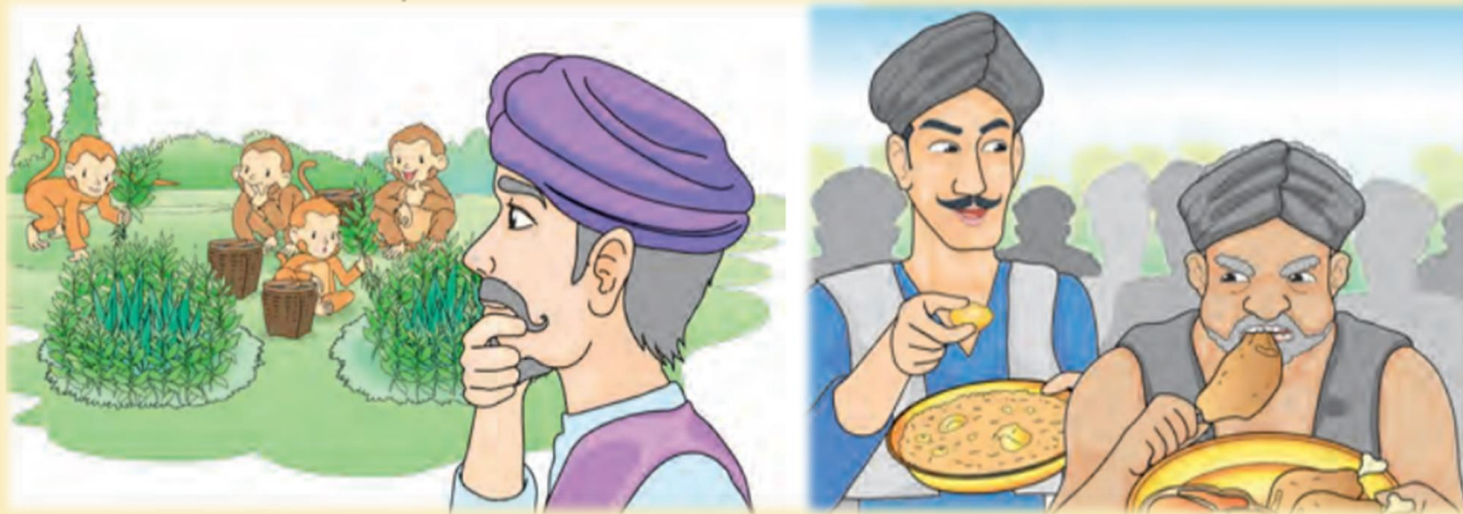
๒.

วิเคราะห์ข้อคิดจากชาดก เรื่อง อารามทุสกชาดก
และ มหาวาณิชชาดก

๓.

เห็นความสำคัญของการศึกษาชาดก เพื่อให้รู้จัก
ปฏิบัติตนอย่างถูกต้องและเหมาะสม

ชาดก

ชาดก เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอดีตชาติของพระพุทธเจ้าในชาติต่าง ๆ
ที่พระพุทธเจ้านำมาใช้สั่งสอนพุทธสาวกและพุทธศาสนิกชนเพื่อนำข้อคิดที่ได้
ไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

นักเรียนคิดว่าชาดก
มีความสำคัญอย่างไร

เป็นเรื่องราวที่แสดงถึงความเป็นมา
ในพระชาติต่าง ๆ ของพระโพธิสัตว์
ที่เกิดมาเพื่อสร้างบุญบารมีเอาไว้
เพื่อการตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า
ในชาติสุดท้ายค่ะ

“ชาดก” คือ

เรื่องราวของพระพุทธเจ้าในชาติก่อนเมื่อครั้งที่
พระองค์บำเพ็ญตรัสรู้พระองค์ทรงนำมาเล่าให้
พระสงฆ์ฟังในโอกาสต่าง ๆ

“ชาดก”

เป็นเรื่องเล่าคล้ายนิทาน แต่มีความหมาย แตกต่างจาก
นิทานที่เล่าทั่วไปคือ ชาดกเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง
แต่ นิทานเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นเอง

วันนี้นักเรียนจะได้เรียนเรื่อง.....

อารามพุทธกชาดก

และ

มหาวาณิชชาดก

บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ป.3

โครงการแท็บเล็ตพีซีเพื่อการศึกษาไทย (One Tablet Per Child)

จัดทำโดยสำนักงานเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ทาง www.otpchelp.com เป็นเพียงผู้เผยแพร่เท่านั้นเนื่องจาก
สื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ชุดนี้มีประโยชน์มาก จึงอยากเป็นส่วนหนึ่งร่วมเผยแพร่
เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเรียนการสอน สำหรับนักเรียน และผู้ปกครองที่สนใจ

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

นิทาน อารามทูลสกชาดก

เผยแพร่โดย : ครูโอ้ สื่อการเรียนการสอน

เผยแพร่วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘

ที่มา :

<https://www.youtube.com/watch?v=oJoDEORtepM&t=๔๔๘s>

ชาดกเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ไม่ฉลาด อวดรู้ ถึงแม้จะหวังดี
ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม แต่ก็ส่งผลเสียมากกว่าผลดี

กิจกรรม

“ช่วยตอบหน่อยได้ไหม”

“ช่วยตอบหน่อยได้ไหม”

๑

อารามทุสกะชาดก
เป็นเรื่องราว
เกี่ยวกับอะไร

คนเฝ้าสวนอุทยานหลวงกับฝูง
ลิงในอุทยานหลวง

“ช่วยตอบหน่อยได้ไหม”

๒

คนเฝ้าสวนอุทยาน

หลงกับฝูงลิง

เกี่ยวข้องกันอย่างไร

คนเฝ้าสวนอุทยานหลงวานให้ฝูงลิง
ช่วยรดน้ำต้นไม้ให้ในระหว่างที่ตนไป

ชมงานมหรสพสมโภช

“ช่วยตอบหน่อยได้ไหม”

๓

เพราะเหตุใด ผุ่งลิง
จึงพากันถอนต้นไม้
ในอุทยานหลวง

เพื่อดูว่ารากของต้นไม้ยาวหรือสั้น จะได้รดน้ำ
อย่างเหมาะสม โดยรากยาวก็จะรดน้ำมาก ราก
สั้นก็จะรดน้ำน้อย เป็นการช่วยประหยัดน้ำ

“ช่วยตอบหน่อยได้ไหม”

๔

การกระทำของ
ฝูงลิงถูกต้อง
หรือไม่ อย่างไร

ไม่ถูกต้อง เพราะทำให้ต้นไม้ได้รับความ
เสียหายและอาจตายได้

บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ป.3

โครงการแท็บเล็ตพีซีเพื่อการศึกษาไทย (One Tablet Per Child)

จัดทำโดยสำนักงานเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ทาง www.otpchelp.com เป็นเพียงผู้เผยแพร่เท่านั้นเนื่องจาก
สื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ชุดนี้มีประโยชน์มาก จึงอยากเป็นส่วนหนึ่งร่วมเผยแพร่
เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเรียนการสอน สำหรับนักเรียน และผู้ปกครองที่สนใจ

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

มหาวิทยาลัยชาดก

เผยแพร่โดย : ครูโอ้ สื่อการเรียนการสอน

เผยแพร่วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘

ที่มา :

https://www.youtube.com/watch?v=YGNN๘Wt_๖xl&t=๗๕s

ชาตกรรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ไม่ควรโลภ หรืออยากได้ของผู้อื่นเพราะ
อาจจะทำให้เกิดความเดือดร้อน และควรพอใจในสิ่งที่ตนเองมี หรือได้รับ

กิจกรรม

“ช่วยตอบหน่อยได้ไหม”

“ช่วยตอบหน่อยได้ไหม”

พ่อค้ากับต้นไม้ใหญ่วิเศษ

๑

มหาวาณิชชาดก
เป็นเรื่องราว
เกี่ยวกับอะไร

“ช่วยตอบหน่อยได้ไหม”

มีกิ่งก้านให้ร่มเงา เมื่อตัดกิ่งจะมีน้ำซึมออกมาจาก
กิ่งทางด้านทิศตะวันออก เมื่อตัดกิ่งไม้ด้านทิศใต้
มีอาหารและผลไม้ เมื่อตัดกิ่งไม้ทางทิศตะวันตกมี
หญิงสาวออกมาฟ้อนรำขับกล่อม และเมื่อตัดกิ่ง
ทางด้านทิศเหนือมีเพชรนิลจินดาไหลออกมา

๒

ความพิเศษของ
ต้นไม้ใหญ่พิเศษ
มีอะไรบ้าง

“ช่วยตอบหน่อยได้ไหม”

เพราะความโลภมากของพ่อค้าที่คิดว่าเมื่อตัด
ต้นไม้ใหญ่พิเศษแล้ว จะได้สิ่งของมากมายกว่านี้
ทำให้พากันโค่นต้นไม้ใหญ่พิเศษลง แล้วมี
พญานาคใหญ่โผล่ขึ้นมาจากพื้นดิน มองพ่อค้า
เหล่านั้นด้วยความโกรธ ที่พ่อค้าอกตัญญู จึงพ่น
ไฟใส่ให้ตายทั้งหมด ยกเว้นหัวหน้าพ่อค้า

๓

เพราะเหตุใด
กลุ่มพ่อค้าถึงกับ
สิ้นชีวิตไปทั้งหมด

“ช่วยตอบหน่อยได้ไหม”

เพราะหัวหน้าพ่อค้าไม่เห็นด้วยที่จะโค่น
ล้มต้นไม้อายุวิเศษและห้ามปราม
ขอร้องไม่ให้ทำลาย แต่เหล่าพ่อค้าไม่ฟัง
ด้วยความกตัญญูรู้บุญคุณคนจึงทำให้
หัวหน้าพ่อค้ารอดมาได้

๔

สาเหตุที่ทำให้หัวหน้า
พ่อค้ารอดพ้นจากการ
ถูกพญานาคพันไฟคือ
อะไร

“ฉายเดี่ยวตอบให้ไว”

สิงถอนรากต้นไม้เพื่อ
วัดราก เพื่อรดน้ำต้นไม้

๑

อารามทูลสกชาดกเป็น
เรื่องเกี่ยวกับสิงทำ
อะไรในอุทยานหลวง

“ฉายเดี่ยวตอบให้ไว”

การคิดและทำในสิ่งที่
ไม่เป็นประโยชน์ย่อมก่อให้เกิด
ความเสียหาย / ควรคิดและไตร่ตรอง
ให้ถี่ถ้วนก่อนลงมือทำอะไร

๒

การกระทำของฝูงลิง
ในอารามทาสกษาดก
เป็นอย่างไร

“ฉายเดี่ยวตอบให้ไว”

บัณฑิตผู้หนึ่ง /
บุตรชายของผู้มีตระกูล

๓

อารามทุสกกชาดก
พระพุทธเจ้าทรง
เสวยชาติเป็นผู้ใด

“ฉายเดี่ยวตอบให้ไว”

ฉลาดในสิ่งที่ไม่มี
ประโยชน์ไม่มีความสุข

๔

อารามทูลสกชาดกแฝง
ข้อคิดอะไร

“ฉายเดี่ยวตอบให้ไว”

๕

หัวหน้าพ่อค้า

มหาวาณิชชาดก
พระพุทธเจ้าทรง
เสวยชาติเป็นผู้ใด

“ฉายเดี่ยวตอบให้ไว”

๒

โลกมากจนตัวตาย

/ใช้ชีวิตให้พอเพียง / รู้จัก

เพียงพอ/รู้คุณประโยชน์ต่อสิ่ง
คุณกับเรา

มหาวาณิชชาดก
ให้แง่คิดอะไร

นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างการปฏิบัติ
ตนของตนเองในชีวิตประจำวัน
ที่สอดคล้องกับ อารามทุสกะชาดก
หรือ มหาวาณิชชาดก

๕ ขั้นปฏิบัติ

คำชี้แจงนักเรียน

๑. นักเรียนศึกษาเรื่องชาดก อารามทุสกชาดก และ มหาวาณิชชาดก จากหนังสือเรียน
๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๔ เรื่องชาดก
๓. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

คำชี้แจงครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนศึกษาเรื่องชาดก อารามทุสกชาดก และ มหาวาณิชชาดก จากหนังสือเรียน
๒. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๔ เรื่องชาดก
๓. ครูให้นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
๔. ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๔ เรื่อง...ชาดก

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอธิบายความสำคัญ
ของพระพุทธศาสนาในด้านต่าง ๆ
ดังต่อไปนี้

ใบงานที่ ๔ เรื่อง ชาดก
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ชาดก
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

อารามทุสสกชาดก

มหาวาณิชชาดก

ข้อคิดที่ได้

.....

.....

.....

ข้อคิดที่ได้

.....

.....

.....

การนำข้อคิดไปใช้

.....

.....

.....

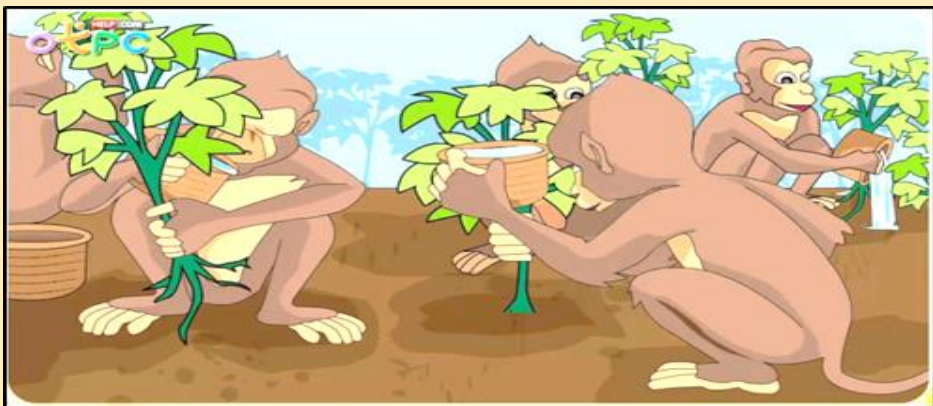
การนำข้อคิดไปใช้

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

อารามทูลสกชาดก

ข้อคิดที่ได้

.....

การนำข้อคิดไปใช้

.....

มหาวาณิชชาดก

ข้อคิดที่ได้

.....

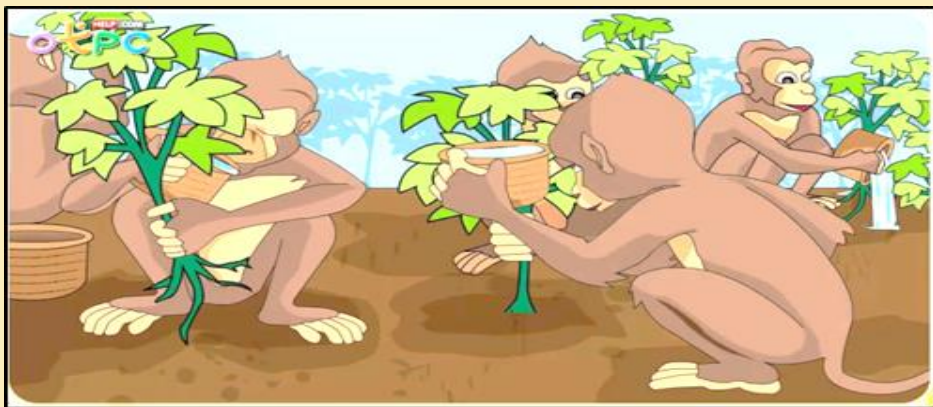
การนำข้อคิดไปใช้

.....

เฉลย

ใบงานที่ ๔
เรื่อง ชาดก

อารามทูลสกชาดก

ข้อคิดที่ได้

ควรทำหน้าที่ของเราให้ดีที่สุด และ
เมื่อต้องฟังพาทหรือมอบหมายงานให้
ใครควรพิจารณาดูให้ดี จะได้ไม่เกิด
ความเสียหาย

มหาวาณิชชาดก

ข้อคิดที่ได้

โลกมากมักกลาพหาย

อารามทูลสกชาดก

การนำข้อคิดไปใช้

ทำหน้าที่ของเราให้ดีที่สุด และต้องรู้จัก
พิจารณาใช้คนหรืออธิบายให้เขาเข้าใจ
ในงานที่มอบหมายเพราะไม่เช่นนั้นอาจ
ทำให้เกิดความเสียหายได้

มหาวาณิชชาดก

การนำข้อคิดไปใช้

ไม่ควรโลภ หรืออยากได้ของผู้อื่น
เพราะอาจจะทำให้เกิดความ
เดือดร้อน และควรพอใจในสิ่งที่
ตนเองมี หรือได้รับ

สรุปบทเรียน

ชาดก

ข้อคิดที่ได้

อารามทูลสกชาดก

ฉลาดในสิ่งที่ไม่มีความประโยชน์

แนวทางการนำไปปฏิบัติ

แสดงความสามารถในสิ่ง
ที่ตนเองรู้จักจริงเท่านั้น

ผลที่เกิดขึ้น

โลภมากมักลาภหาย

ข้อคิดที่ได้

มหาวาณิชชาดก

งานที่ทำประสบความสำเร็จ
และไม่สร้างความเดือดร้อน
ให้ตนเองและผู้อื่น

ไม่ควรโลภ หรืออยากได้

แนวทางการนำไปปฏิบัติ

ชาดกเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวเนื่องกับอดีตชาติของพระพุทธเจ้าในชาติต่าง ๆ

ที่พระพุทธเจ้านำมาใช้สั่งสอนพุทธสาวกและพุทธศาสนิกชนเพื่อนำข้อคิดที่ได้ไป

ปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

ชีวิตจะมีความสุขมากขึ้น

เรื่อง...พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

